

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання; наук. ред. укр. видання докт. пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10–11 класи. – К., 2016. – 72 с.
4. Тарнопольский О. Б. Методика обучения английскому языку на I курсе технического вуза / О. Б. Тарнопольский. – К.: Вища школа, 1989. – 160 с.
5. Черниш В. В. Засоби формування іншомовної компетенції у діалогічному мовленні / В. В. Черниш // Іноземні мови. – 2011. – № 3. – С. 15–22.
6. Черниш В. В. Контроль рівня сформованості компетентності в англomовному діалогічному мовленні / В. В. Черниш // Іноземні мови. – 2012. – № 1. – С. 9–16.
7. Harmer J. The practice of English language teaching / Jeremy Harmer. – [3rd ed.]. – Essex: Pearson Education Limited, 2004. – 371 p.
8. Underhill N. Testing spoken language: a handbook of oral testing techniques / Nick Underhill. – Cambridge: Cambridge University Press, 1992. – 117 p.

REFERENCES

1. Zahal'noyevropeys'ki Rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsinyuvannya [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment]; nauk. red. ukr. vydannya dokt. ped. nauk, prof. S. Yu. Nikolayeva. – K.: Lenvit, 2003. – 273 s.
2. Metodyka navchannya inozemnykh mov i kul'tur: teoriya i praktyka [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]: pidruchnyk dlya stud. klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv; za zahal'n. red. S. Yu. Nikolayevoyi / O. B. Bihych, N. F. Borysko, H. E. Borets'ka ta in. – K.: Lenvit, 2013. – 590 s.
3. Navchal'ni prohramy z inozemnykh mov dlya zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv i spetsializovanykh shkil iz pohlyblyenym vyvchenniam inozemnykh mov 10–11 klasy [Foreign language curriculum for general education schools and specialized schools with in-depth study of foreign languages for 10–11 grades] – K., 2016. – 72 s.
4. Tarnopol'skii O. B. Metodika obucheniya angliiskomu yazyku na 1 kurse tekhnicheskogo vuza [Methods of teaching English at the first year of a technical university] / O. B. Tarnopol'skii. – K.: Vyscha shkola, 1989. – 160 s.
5. Chernysh V. V. Zasoby formuvannya inshomovnoyi kompetentsiyi u dialohichnomu movlenni [Means of foreign language competence in dialogical speech formation] / V. V. Chernysh // Inozemni movy. – 2011. – № 3. – S. 15–22.
6. Chernysh V. V. Kontrol' rivnya sformovanosti kompetentnosti v anhlomovnomu dialohichnomu movlenni [Control of the competence level in English dialogue speech formation] / V. V. Chernysh // Inozemni movy. – 2012. – № 1. – S. 9–16.
7. Harmer J. The practice of English language teaching / Jeremy Harmer. – [3rd ed.]. – Essex: Pearson Education Limited, 2004. – 371 p.
8. Underhill N. Testing spoken language: a handbook of oral testing techniques / Nick Underhill. – Cambridge: Cambridge University Press, 1992. – 117 p.

Стаття надійшла в редакцію 21.09.2017 р.

УДК: 378.14+327

DOI 10.25128/2415-3605.17.4.25

ПРИНА САВЧАК

irusja_savchak@ukr.net

кандидат педагогічних наук, доцент

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
вул. Т. Шевченка, 57, м. Івано-Франковськ

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
НЕПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

**ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ
У ДИПЛОМАТИЧНОМУ СПІЛКУВАННІ**

Визначено та проаналізовано комунікативні стратегії та способи їхньої реалізації у дипломатичному дискурсі. Зазначено, що дипломатичне спілкування є строго регламентованою формою ораторського мистецтва проведення переговорів на міждержавному рівні, що характеризується лаконічністю, точністю, етикетністю, ввічливістю. Комунікативна стратегія розглядається як комплекс мовленнєвих дій або головна лінія мовленнєвої поведінки, спрямованих досягнення комунікативної мети, що формується в процесі мовленнєвої діяльності під впливом мотиву, який обумовлений відповідною потребою. Дипломатичний дискурс зорієнтований завжди на діалог, на досягнення компромісу шляхом переговорів. Вибір комунікативної стратегії і відповідної тактики залежить як від ситуації спілкування, предмета обговорення, форми дипломатичної бесіди, так і від інтенції комуніканта. На основі аналізу комунікативних стратегій у різних видах дискурсів визначено тактико-стратегічний потенціал фахівця з міжнародних відносин. Вказано, що дипломат для досягнення комунікативних цілей послуговується комунікативними стратегіями конформізму, аргументування, самопрезентації, агітації, маніпулювання, нападу, самозахисту.

Ключові слова: дипломатичне спілкування, комунікативна стратегія, комунікативна тактика, дипломатичний дискурс.

ИРИНА САВЧАК

кандидат педагогических наук, доцент
Прикарпатский национальный университет имени Василия Стефаника
ул. Т. Шевченко, 57, г. Ивано-Франковск

**ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ КОММУНИКАТИВНЫХ СТРАТЕГИЙ В
ДИПЛОМАТИЧЕСКОМ ОБЩЕНИИ (ДИСКУРСЕ)**

Определены и проанализированы коммуникативные стратегии и способы их реализации в дипломатическом дискурсе. Отмечено, что дипломатическое общение является строго регламентированной формой ораторского искусства ведения переговоров на межгосударственном уровне, характеризуется лаконичностью, точностью, этикетностью, вежливостью. Коммуникативная стратегия рассматривается как главная линия речевого поведения или комплекс речевых действий, направленных на достижение коммуникативной цели, формируется в процессе речевой деятельности под влиянием мотива, который обусловлен соответствующей потребностью. Дипломатический дискурс ориентирован всегда на диалог, достижение компромисса путем переговоров. Выбор коммуникативной стратегии и соответствующей тактики зависит как от ситуации общения, предмета обсуждения, формы дипломатической беседы, так и от интенций коммуниканта. На основе анализа коммуникативных стратегий в различных видах дискурса выделено тактико-стратегический потенциал специалиста по международным отношениям. Определено, что дипломат для достижения коммуникативных целей пользуется коммуникативными стратегиями конформизма, аргументации, самопрезентации, агитации, манипулирования, нападения, самозащиты.

Ключевые слова: дипломатическое общение, коммуникативная стратегия, коммуникативная тактика, дипломатический дискурс.

IRYNA SAVCHAK

PhD (Pedagogy), Associate Professor
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
57 Shevchenko Str., Ivano-Frankivsk

**FEATURES OF COMMUNICATIVE STRATEGIES IMPLEMENTATION
IN DIPLOMATIC COMMUNICATION (DISCOURSE)**

The communicative strategies and ways of their implementation in the diplomatic discourse have been defined and characterized. It has been noted that in the diplomatic activity language is a considerable means of influence on the interlocutor: in any communicative situation a diplomat must be especially attentive to his speech. Diplomatic communication is a kind of official-business style and is applied in the field of interstate relations in politics, economy and culture and regulates the official-business relations of international

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НЕПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

organizations, structures, individuals and is implemented in conventions (international agreements), communiqués (messages), notes (appeals), protocols, memorandums, treaties, applications, ultimatums. It has been proved that diplomatic communication is a strictly regulated form of declamatory art of negotiation conducting at the interstate level. It is characterized by brevity, accuracy, and courtesy. It has been determined that communication embraces the planning of speech actions together with the ways of achieving the set goals; therefore, linguistic communication can be considered as a strategic process, which is realized through specific communication strategies. Communicative strategy is treated as a complex of speech actions or the main line of speech behavior aimed at achieving a communicative goal. It is formed in the process of speech activity under the influence of a motive, which, in turn, is due to the corresponding need. Each type of discourse (speech) is characterized by appropriate communicative strategies that are used in various areas of communication. Diplomatic discourse always focuses on dialogue, on reaching a compromise through negotiation. The situation of communication, the subject of discussion, the form of a diplomatic conversation, and the intentions of the communicant define the communicative strategy and tactics. Based on the analysis of communication strategies in different types of discourses the tactical and strategic potential of a specialist in international relations has been highlighted. It has been determined that communicative strategies of conformism, argumentation, self-presentation, agitation, manipulation, attack, and self-defense are mostly used by a diplomat for pursuing communicative purposes. It has been proved that diplomatic discourse is characterized by a certain set of communicative strategies and tactics, which help to implement the speaker's specific intentions.

Keywords: *diplomatic communication, communicative strategy, communicative tactics, diplomatic discourse.*

Досвід сучасного розвитку теорії і практики комунікації, міжнародних відносин, громадських зв'язків відкриває нові аспекти вивчення дипломатичного спілкування та комунікативних стратегій його реалізації. Відомо, що міжнародний імідж країни залежить не тільки від її політичних чи економічних показників, й від уміння дипломатів представити її на світовій арені. У дипломатичній діяльності мова є вагомим інструментом впливу на співрозмовника: у будь-яких комунікативних ситуаціях дипломат має особливо пильно стежити за своїм мовленням.

Актуальність дослідження визначається необхідністю вивчення комунікативного процесу взаємодії дипломатичних працівників у професійній діяльності, яка передбачає наявність у них умінь і навичок вибору адекватної стратегії ведення фахового діалогу. У дипломатичному спілкуванні вміння використовувати свій тактико-стратегічний потенціал набуває особливо важливого значення. У процесі такої взаємодії відбувається не лише сприйняття та розуміння партнера по комунікації, а й відчутний взаємовплив співрозмовників задля досягнення певного результату, що зумовлено практичною діяльністю та інтенціями комунікантів.

Проблему тактико-стратегічного потенціалу мовної комунікації у професійній діяльності досліджували М. Галицька, С. Дацюк, А. Загнітко, А. Козак, Л. Мацько, А. Міщенко, Л. Морська, В. Німчук, Н. Формановська, Н. Черненко, Г. Шкляєвата та ін.

Серед зарубіжних учених стратегії впливу на співрозмовника вивчали Н. Журавльова, Д. Кіпніс, С. Шмідт, Дж. Юкл, К. Фейблта та ін. Попри численні дослідження проблема реалізації комунікативних стратегій у дипломатичному спілкуванні ще не стала предметом окремого дослідження.

Мета статті – визначити та проаналізувати комунікативні стратегії і способи їхньої реалізації у дипломатичному дискурсі (на англomовному матеріалі промов та коментарів дипломатів).

Важливим для дослідження комунікативних стратегій є поняття дипломатичного спілкування та його місця у лінгвістиці. У сучасній науці спілкування розглядають як впорядковане явище, яке ґрунтується на плануванні мовленнєвих дій для оптимального способу досягнення мети комуніканта. Мовленнєве спілкування трактується в аспекті загальної стратегії і конкретної тактики. Стратегічне і тактичне прогнозування вербальних висловлювань постає як свідоме завдання мовця.

Дипломатичне спілкування є різновидом офіційно-ділового стилю і застосовується у сфері міждержавних стосунків у галузі політики, економіки, культури та регламентує офіційні стосунки міжнародних організацій, структур, окремих громадян і реалізується в конвенціях (міжнародних угодах), комюніке (повідомленнях), нотах (зверненнях), протоколах, меморандумах, договорах, заявах, ультиматумах.

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НЕПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Як свідчить аналіз наукової літератури, окремі аспекти дипломатичного спілкування вивчали В. Калюжна, З. Куньч, О. Лукашук, С. Максимов, О. Мацько, О. Пазинич, О. Пономаренко, Т. Шинкаренко та інші вчені.

Українські лінгвісти Л. Мацько та О. Мацько використовують термін «дипломатичне красномовство» і визначають кілька його найпоширеніших видів: промови на міжнародних та міждержавних конференціях, зборах, засіданнях, зустрічах; промови під час дипломатичних актів (угод, контактів, комюніке); промови під час візитів, прийомів, прощань, нагород тощо; дипломатичне листування.

О. Мацько характеризує дипломатичний підстиль, зауважує, що на загальностильовому фоні офіційної діловитості він «виділяється блоком своїх традиційних жанрів та мовно-композиційними структурами – мовними формулами з цільовими настановами дипломатичної сфери: надувічливості, встановлення і підтримання контакту, пошуку прямих і обхідних шляхів, виходу з прогнозованих і непередбачених ситуацій тощо» [4, с. 195].

З погляду лінгвістики дипломатичне мовлення має такі характеристики: нейтральний тон викладу змісту – лише в прямому значенні (неприпустимість двозначного тлумачення окремих слів чи фраз); пошанна тональність (використання компліментарної лексики, яка створює особливу тональність дипломатичного документа: *I have the honour to be, with the highest consideration, your Excellency, obedient Servant, with great truth and respect, with the highest respect*; етикетність, що виражається через спеціальні етикетні мовні формули (*Your Majesty, Your Royal Highness, Your Excellency, My Lord, Your Lordship, My Lord Marquis, My Dear Madam Ambassador*); точність та ясність поєднуються з лаконічністю, стислістю, послідовністю викладу фактів; ухильність висловлювання для забезпечення доброзичливого тону розмови; лаконічність у поданні інформації; наявність дипломатичної термінології.

Отже, дипломатичне спілкування – це строго регламентована форма ораторського мистецтва ведення переговорів на міждержавному рівні, що характеризується лаконічністю, точністю, етикетністю, ввічливістю.

Оскільки спілкування ґрунтується на плануванні мовленнєвих дій та виборі способу досягнення поставлених цілей, то мовну комунікацію можна вважати стратегічним процесом, який реалізується через конкретні комунікативні стратегії.

У лінгвістиці термін «стратегія» почали активно використовувати у середині 1980-х років, однак його дефініція чітко не окреслена. Багато лінгвістів пов'язують стратегію з «інтенційною програмою дискурсу», «організацією мовленнєвої поведінки» відповідно до задуму головного наміру комунікантів.

Стратегія мовленнєвого спілкування, вважає Ф. Бацевич, – це оптимальна реалізація інтенцій мовця щодо досягнення конкретної мети спілкування, тобто контроль і вибір дієвих ходів спілкування і гнучкої їх видозміни в конкретній ситуації [1, с. 118].

На основі наукового аналізу визначаємо комунікативну стратегію як комплекс мовленнєвих дій або головну лінію мовленнєвої поведінки, спрямованих на досягнення комунікативної мети, що формується в процесі мовленнєвої діяльності під впливом мотиву, який обумовлений відповідною потребою.

Реалізація комунікативної стратегії здійснюється за допомогою тактик, тобто сукупності прийомів і засобів для досягнення певної мети. Стратегію асоціюють з поняттям «глобальність», а тактику – з поняттям «локальність». Тактику співвідносять з окремими намірами мовленнєвої поведінки, що відповідає етапам або фазам комунікативної події. Таким чином, комунікативна тактика – це зумовлені стратегією мовленнєві кроки, що в сукупності дають змогу досягти головної комунікативної мети.

У природній комунікації існують різні способи досягнення стратегічної мети. У межах однієї стратегії можна застосовувати кілька тактик, наприклад, умовляти впертого співрозмовника доводиться у різні способи: можна його просити, благати, погрожувати, апелювати до совісті, тощо. Стратегій небагато, вони окреслюють головний маршрут дискурсу – від задуму комунікації до його реалізації. Тактик велика кількість, вони забезпечують гнучкість комунікації.

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НЕПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

На сьогодні актуальним залишається питання класифікації комунікативних стратегій. Це зумовлено різноманітністю комунікативних ситуацій і проблемою вибору оптимальних критеріїв для їх класифікації.

Залежно від мовних ресурсів комунікації С. Дацюк розрізняє власне комунікативну та змістову стратегії. Комунікативна стратегія – це правила та послідовність комунікативних дій, яких дотримується адресант; змістова стратегія – це покрокове змістова планування мети з урахуванням мовного матеріалу в межах кожного ходу в комунікації [2].

У лінгвістичній літературі виділяють також стратегії кооперативні: – ввічливості, щирості і довіри, близькості, співпраці, компромісу, що втілюються в порадах, пропозиціях, згоді, схваленні, компліменті та некооперативні – агресії, насильства, дискредитації, підпорядкування, примусу, викриття тощо (втілені в конфліктах, суперечках, претензіях, погрозах, ухиляннях від відповіді).

Для кожного типу мовлення характерні відповідні комунікативні стратегії, які вживаються у різних сферах комунікації.

Вивченням комунікативних стратегій у дипломатичному дискурсі займалася Н. Журавльова. Науковець вважає, що дослідження комунікативних стратегій у дипломатичному дискурсі базується на кількох підходах: лінгвістичному, комунікативно-діяльнісному (технологічному), лінійному та інтерактивному [3, с.162–164].

Лінгвістичний підхід передбачає стратегічний процес вибору певних мовних ресурсів для управління дипломатичним діалогом (полілогом). Стратегії та тактики мовної поведінки – це план мовленнєвих дій, згідно з яким учасники дипломатичного спілкування реалізують свої комунікативні та практичні цілі і завдання.

Комунікативно-діяльнісний підхід базується на зовнішніх стратегічних комунікаціях держави як соціальної системи. Формування комунікативної стратегії презентації, маніпуляції і конвенції є реалізацією комунікативної технології розширення інформаційної присутності, просування «культурних продуктів», іміджмейкінгу, реклами, пропаганди.

Взаємодія основних суб'єктів зовнішньополітичних міжкультурних комунікацій відбувається на основі інтерактивних стратегій і передбачає формування системних комунікативних інтеграторів (бренду, іміджу, репутації). Такий підхід визначає основним завданням зовнішньої політики окремо взятої держави створення стратегічних комунікацій в сфері інформаційної політики щодо просування національної культури за кордоном з активним використанням різних методів і форм дипломатії.

Вибір комунікативної стратегії залежить від виду дипломатичної бесіди та предмету обговорення. Класифікують дипломатичні бесіди за такими типами:

- бесіди за офіційним дорученням керівництва й МЗС своєї країни;
- бесіди за офіційним запрошенням керівництва й МЗС країни перебування;
- бесіди з представниками країни перебування за ініціативою самого дипломата або на їх пропозицію;
- кулуарні бесіди: на офіційних прийомах, офіційних заходах тощо;
- «випадкові» бесіди [5].

Дипломатичний дискурс зорієнтований завжди на діалог, досягнення компромісу шляхом переговорів. Вибір комунікативної стратегії і відповідної тактики залежить як від ситуації спілкування, предмета обговорення, форми дипломатичної бесіди, так і від інтенцій комуніканта. Проаналізувавши різні погляди щодо класифікації комунікативних стратегій у різних дискурсах, дипломатичному зокрема, вважаємо за доцільне показати наступний тактико-стратегічний потенціал фахівця з міжнародних відносин.

Стратегія конформізму як вираження солідарності з опонентом, в процесі реалізації якої співрозмовники використовують тактику комунікативної згоди, що застосовується в основному для висловлення підтримки дружній країні. Наприклад: «Now, with this emotional link, I want to express my solidarity to all those Ukrainians who are suffering because of the recent events that have caused 1.7 million displaced people in the country», – Антоніо Гутерреш, теперішній генеральний секретар ООН [13].

Стратегія аргументування передбачає реалізацію тактик незгоди, контрзапитань, ухилення від відповіді. В рамках цієї стратегії зіштовхуються і протиставляються різні погляди

чи твердження. Аргументування може бути жорстким і м'яким. Жорстке аргументування містить тактики особистого пресингу, погроз, що інколи призводить до комунікативного конфлікту. Наприклад, «Ukraine condemns in the strongest possible terms the nuclear test conducted by the DPRK on 3 September 2017», – коментар МЗС України [10].

У процесі м'якої аргументації дотримуються принципів співпраці і максимів Г. Грайса (максими кількості, якості, відповідності теми, способу висловлювання) [6, с. 96–97], хоча співрозмовники все ще можуть застосовувати тактики незгоди, контрзапитань, ухилення від відповіді. Наприклад, «I am very disturbed by the violence in Catalonia on Sunday. Police responses must at all times be proportionate and necessary», – Зеїд Раад аль Гуссейн, верховний комісар ООН з прав людини [11].

Стратегія самопрезентації, яка є основною у дипломатичному дискурсі, але з урахуванням того, що дипломат презентує свою країну, і від його поведінки залежить імідж держави на міжнародній арені. Ця стратегія полягає в демонстрації найяскравіших якостей людини, в цьому контексті, країни. Реалізується за допомогою тактик солідаризації, дистанціювання, самосхвалення. Наприклад, «I've had the privilege of serving in the Obama administration for eight years. First in the White House, and for the last three and a half years, as the U.S. Ambassador to the United Nations. I've never had a more meaningful job. Now I have just three days left», – Саманта Пауер, посол США в ООН в 2013-2017 [9].

Агітаційна стратегія використовується з метою впливу на свідомість, переконання, активність опонента. В межах цієї стратегії застосовуються тактики обіцянки, застереження, надання оцінного значення, протиставлення, навершення аргументів «за», запрошення, прямого спонування, апелювання до авторитету, до моральних цінностей. Наприклад, «Our values, our security, our prosperity, and our very way of life are tied to this order. And we – and by we, I mean the United States and our closest partners – must come together to prevent Russia from succeeding», – Саманта Пауер, посол США в ООН в 2013-2017 [9].

Стратегія маніпулювання ґрунтується на прихованому впливі на опонента і дає змогу керувати людською свідомістю, змушує діяти адресата всупереч власним бажанням. До її тактик зараховують: навішування ярликів, гіперболізацію, применшення, спрощення понять, замовчування, підтасовку і фабрикацію фактів, посилення на авторитети тощо. Ось як маніпулює інформацією прес-аташе посольства Російської Федерації у Канаді стосовно інформації про надання Канадою військової допомоги Україні: «Rather than encourage Kiev regime's military ambitions, real efforts should be taken by Ottawa to force the Ukrainian authorities to fully implement the Minsk accords, including direct political dialogue with Donetsk/Lugansk republics, as well as to push forward constitutional reform», – Кіріл Калінін, прес-аташе посольства Російської Федерації в Канаді [8].

Стратегія нападу передбачає активні комунікативні дії проти адресанта, спричинені ворожими намірами, характеризується мовленнєвою агресією, що досягається тактиками образи та звинувачення. «To the Assad regime, Russia and Iran, your forces and proxies are carrying out these crimes, your barrel bombs and mortars and airstrikes have allowed the militia to encircle tens of thousands of civilians», – Саманта Пауер, посол США в ООН в 2013-2017 [9].

Метою стратегії самозахисту є протидія нападам опонентів, реалізується тактиками переадресації удару або превентивного удару. Ось як міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров відповідає на звинувачення США у розпалюванні конфлікту в Сирії: «We are tired of hearing the lamentations of our American colleagues from the current administration that the hostilities [in Aleppo] should stop and that Russians are willing to do so only after having an agreement on corridors [for opposition fighters to leave]» [7].

Інформаційно-інтерпретаційна стратегія використовується з метою інформування громадськості про ситуацію в країні, прокоментувати певні події, розповісти про вжиті заходи для вирішення проблеми, продемонструвати готовність до діалогу з опонентами. Реалізується за допомогою тактик визнання існуючої проблеми, акцентування на позитивній інформації, пояснення, коментування, розгляд проблеми піж новим кутом, вказування на шлях розв'язання проблеми. Наприклад, «Okay. Well, it is great to be here, and I thought it would be a good opportunity to update all of you on what has happened now in the last three months and a bit since I was appointed to work on Ukraine issues for the U.S., and basically say I think we've seen a lot of

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
НЕПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

movement, activity, some of it positive. And so I think it's worth taking stock of where we are and what some of the next steps might be», – Курт Волкер, постійний представник США в НАТО в 2008-2011pp [12].

Отже, для дипломатичного дискурсу характерний певний набір комунікативних стратегій і тактик, спрямованих на втілення специфічних інтенцій мовця. Правильний вибір комунікативних стратегій і тактик сприяє підвищенню ефективності дипломатичного спілкування, є свідченням високого рівня комунікативної компетентності фахівця з міжнародних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – К.: Академія, 2004. – 344 с.
2. Дацюк С. Коммуникативные стратегии / С. Дацюк. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://xyz.org.ua/discussion/communicative_strategy.html
3. Журавлева Н. Н. Коммуникативные стратегии в сфере «культурной дипломатии»: современные дискуссии / Н. Н. Журавлева // Вестник ВГУ. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация, 2007, № 2, (ч. 2). – С. 160-166
4. Мацько О. М. Дипломатичний підстиль української мови / О. Мацько // Наука і сучасність. Збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – 1998. – Ч. 1. – С. 194–200.
5. Особисті бесіди дипломатів, класифікація і особливості підготовки. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://studopedia.ru/15_60270_osobisti-besidi-diplomativ-klasifikatsiya-i-osoblivosti-pidgotovki.html.
6. Формановская Н. И. Речевое взаимодействие: коммуникация и прагматика / Н. И. Формановская. М.: Изд-во «ИКАР», 2007. – 480 с.
7. «As if she was Mother Teresa herself»: Russia's Churkin snubs US Power's speech at UNSC. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.rt.com/news/370302-churkin-power-mother-theresa/>
8. Canadian-Ukrainian defence deal could open doors to weapons sales to Kyiv. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rcinet.ca/en/2017/04/05/canadian-ukrainian-defence-deal-could-open-doors-to-weapons-sales-to-kyiv/>
9. Samantha Power's Scathing Speech on Russia, New York. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://time.com/4637117/samantha-power-united-nations-russia-speech-transcript/>.
10. Statement by the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine on the DPRK nuclear test. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/en/press-center/comments/7788-zajava-mzs-ukrajini-shhodo-jadernogo-viprobuвання-provedenogo-v-kndr-3-veresnya-2017-roku>.
11. UN human rights chief urges probe into violence during referendum in Catalonia [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=57785#.WgcwI9ZKURs>.
12. U.S. Special Representative for Ukraine Negotiations Kurt Volker. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2017/11/275298.htm>.
13. UN Secretary General, Mr. António Guterres delivered the closing Speech of his special visit to Israel at Beit Hatfutot. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.un.org/sg/en/content/sg/speeches/2017-07-09/secretary-generals-press-remarks-ukraine>.

REFERENCES

1. Batsevych F. S. Osnovy komunikativnoyi lnhvistyky [Foundations of Communicative Linguistics] / F. S. Batsevych // К.: «Akademiya», 2004. – 344 p.
2. Datsyuk S. Kommunikativnye strategii [Communicative Strategies] / S. Datsyuk. – Available at http://xyz.org.ua/discussion/communicative_strategy.html
3. Zhuravleva N. N. Kommunikativnye strategii v sfere “kul'turnoi diplomatii”: sovremennye diskussii [Communicative strategies in the sphere of “cultural diplomacy”: modern discussions] / N. N. Zhuravleva // Vestnik VGU, Seriya: Lingvistika i mezhkul'turnaya kommunikatsiya, 2007, № 2, (part 2). – P. 160-166.
4. Mats'ko O. M. Dyplomatychnyy pidstyl' ukrayins'koyi movy [The diplomatic substyle of the Ukrainian Language] / O. Mats'ko // Nauka i suchasnist'. Zbirnyk naukovykh prats' Natsional'noho pedahohichnoho univ. im. M. P. Drahomanova. – К.: IZMN, 1998. – Vol. 1. – P 194–200.
5. Osobysti besidy dyplomativ, klasyfikatsiya i osoblyvosti pidhotovky [Diplomats' peronal conversations, classification and training features]. – Available at https://studopedia.ru/15_60270_osobisti-besidi-diplomativ-klasifikatsiya-i-osoblivosti-pidgotovki.html.
6. Formanovskaya N. I. Rechevoe vzaemodeistvie: kommunikatsiya i pragmatika [Speech interaction: communication and pragmatics] / N. I. Formanovskaya. – М.: Izdatel'stvo “IKAR”, 2007. – 480p.

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
НЕПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

7. "As if she was Mother Teresa herself": Russia's Churkin snubs US Power's speech at UNSC. – Available at <https://www.rt.com/news/370302-churkin-power-mother-theresa/>
8. Canadian-Ukrainian defence deal could open doors to weapons sales to Kyiv. – Available at <http://www.rcinet.ca/en/2017/04/05/canadian-ukrainian-defence-deal-could-open-doors-to-weapons-sales-to-kyiv/>
9. Samantha Power's Scathing Speech on Russia, New York. – Available at <http://time.com/4637117/samantha-power-united-nations-russia-speech-transcript/>
10. Statement by the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine on the DPRK nuclear test. – Available at <http://mfa.gov.ua/en/press-center/comments/7788-zajava-mzs-ukrajini-shhodo-jadernogo-viprobuвання-provedenogo-v-kndr-3-veresnya-2017-roku>
11. UN human rights chief urges probe into violence during referendum in Catalonia. – Available at <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=57785#.WgcwI9ZKURs>
12. U.S. Special Representative for Ukraine Negotiations Kurt Volker. – Available at <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2017/11/275298.htm>
13. UN Secretary General, Mr. António Guterres delivered the closing Speech of his special visit to Israel at Beit Hatfutsot. – Available at <https://www.un.org/sg/en/content/sg/speeches/2017-07-09/secretary-generals-press-remarks-ukraine>

Стаття надійшла в редакцію 18.10.2017 р.